

## Kalich

Šabat začíná v pátek večer požehnáním nad kalichem vína. Právě tak je o křesťanské neděli na stole Páně kalich přikrytý bílou či zdobenou tkaninou, ta symbolizuje manu,<sup>1</sup> tedy nebeský chléb, který padal na vše kolem tábora putujících Izraelitů. Stejně tak je bílý ubrousek na dvou bochníčcích.<sup>2</sup> Na stole stojí dvě svíce jako připomenutí dvou verzí Deseti slov v Tóře.<sup>3</sup> Otec rodiny žehná Hospodinu a dobrořečí mu za chléb a víno, láme a podává. Bratři a sestry sdílí. O co jde při této hostině? Je tu něco společného s kalichem, který máme dnes v Jeremjášově textu jako nejsilnější motiv?

<sup>15</sup> Hospodin, Bůh Izraele, mi řekl toto: Vezmi z mé ruky tento kalich s vínem hněvu a dej z něj napít všem národům, ke kterým tě posílám. <sup>16</sup> Až se napijí, budou se potácet a šilet kvůli meči, který mezi ně posílám. (Jeremjášovo proroctví 25:15-16)

První reakce může být: “Zhola nic!” ale nespěchejme. Jeremjáš prorokuje o kalichu zmaru a bolesti. Víno hněvu si můžeme představit jako kalné víno s divokým kvašením a spoustou příměsí. O jaký kalich jde? Samozřejmě, že jde o kalich smlouvy. Jako vždycky, když došlo mezi bratřími k nějakému ujednání, k závěru nějakého obchodu či změně stavu, potvrzoval se nová skutečnost jedním kalichem, který pily obě smluvní strany. A kvalita tohoto pití odrážela kvalitu toho obchodu, toho ujednání. Bylo-li to ujednání špína, děs, pak i nejlepší víno bylo jedem. A pili oba. Byl-li výsledkem kalich hořkosti a hněvu, pak je třeba pochopit, že z něj pil především Hospodin: On byl zrazen! A musí si to vypít i ta druhá strana! V takovém aktu je soud. A Jeremjáš má prorokovat tak, aby bylo vidět, že soud nepůsobí babylónské vojsko, ale sám Bůh! <sup>4</sup>

Velkým překvapením je, že nebude pít jen Jeruzalém a Judsko. Ale postupně dokola všechna etnika a všechna království a nakonec - i král Šéšaku.<sup>5</sup> Pán Bůh tím naznačuje, že bude vyžadovat osobní odpovědnost představitelů národů za to, co se na Zemi děje. Tedy je tu přímo apokalyptický motiv posledního soudu:

<sup>17</sup> Vzal jsem kalich z Hospodinovy ruky a dal jsem napít všem národům, ke kterým mě Hospodin poslal: <sup>18</sup> Jeruzalému, judským městům, jeho králům a jeho knížatům, abych je učinil troskami, *předmětem* hrůzy a úžasu a kletby, jako je tomu dnes; <sup>19</sup> faraonovi, egyptskému králi, jeho otrokům, jeho knížatům a všemu jeho lidu; <sup>20</sup> všemu míšenému lidu, všem králům země Úsu, všem králům pelištejské země, Aškalónu, Gaze, Ekrónu, ostatku Ašdódu, <sup>21</sup> Edómu, Moábu a synům Amónovým, <sup>22</sup> všem týrským králům, všem sidónským králům, králům pobřeží za mořem, <sup>23</sup> Dedánovi, Témovi, Búzovi a všem s vyholenými skráněmi, <sup>24</sup> všem arabským králům, všem králům míšeného lidu, kteří bydlí v pustině, <sup>25</sup> všem zimrijským králům,

<sup>1</sup> Viz: Kniha Exodus 16:13nn

<sup>2</sup> Dvě chaly (bochníky) znamenají, že Pán Bůh v pátek dal manu na dva dny a v sobotu se nesbíralo.

<sup>3</sup> Viz: Kniha Exodus 20 a Kniha Deuteronomium 5

<sup>4</sup> Viz: Žalm 75:7-9 říká: “Nikdo od východu ani od západu ani od hornaté pustiny, ale Bůh bude soudit. Jednoho ponižuje a druhého povyšuje. Hospodin má v ruce kalich s pěnivým vínem plným příměšků. Nalévá z něj a jistě *jej i s kalem* do dna vypijí všichni ničemové země.”

<sup>5</sup> *Atbaš* šifrovaný způsob nazývání Babylóna. Zřejmě nechtěli vyslovovat tak odporné jméno. (Šifra *Atbaš* pochází právě z Jeremjášovy doby, používá písmena hebrejské abecedy v substitučním systému, v němž se každé písmeno zaměňuje za jiné, ležící ve stejné vzdálenosti od opačného konce abecedy. Jinými slovy, první písmeno je nahrazeno posledním, druhé předposledním atd.)

všem élamským králům, všem médským králům, <sup>26</sup> všem severním králům, blízkým i dalekým, jednomu po druhém a všem královstvím světa, která *jsou* na povrchu země. Král Šéšaku se napije po nich. <sup>27</sup> Řekni jim: Toto praví Hospodin zástupů, Bůh Izraele: Pijte, opijte se a zvracejte, padněte a nevstanete kvůli meči, který mezi vás posílám. (Jeremjášovo proroctví 25:17-27)

A Janova Apokalypsa ten motiv skutečně opakuje: Babylón bude pít také! <sup>6</sup> Boží soudy jsou spravedlivé, nebudou trestat jen Izrael! Izajáš říká, že Pán Bůh vezme kalich Izraeli od úst a dá jej dalším.<sup>7</sup> První soud padá na lid Boží a pak také na pohany. Nikdo nepřijde zkrátka.

Vlastně pil skutečně jako první sám Bůh! To je kalich, kterého by se Pán Ježíš rád zřekl: "A (Ježíš) trochu poodešel, padl na tvář, modlil se a říkal: „Můj Otče, je-li *to* možné, ať mne mine tento kalich. Avšak ne jak já chci, ale jak *chceš* ty.“ (Matoušovo evangelium 26:39) To je kalich, který nechtěl Ježíš pít ale z poslušnosti jej vzal. Petrovi po svém zatčení řekl: "Ježíš řekl Petrovi: „Schovej meč do pochvy! Což nemám pít kalich, který mi dal Otec?“ (Janovo evangelium 18:11).

A to je kalich, kterého se domáhali učedníci - nevěda, co chtějí - když se jich Ježíš tázal: "Můžete pít kalich, který mám pít já?" Řekli mu: „Můžeme.“ Řekl jim: „Můj kalich sice pít budete, ale není mou *věcí*, abych dal *někomu* usednout po mé pravici a po *mé* levici, neboť *tam usednou ti*, pro které je *to* připraveno od mého Otce.“ (Matoušovo evangelium 20:22-23)

A tak z toho kalicha pijeme. S Kristem jsme ukřižováni, s ním umíráme starému světu, ale s ním také vstáváme a jsme vzkříšeni.<sup>8</sup> A tak se dá až posud vysledovat linie, kterou sledovala moje otázka kladená na začátku: Jaká je spojitost naší hostiny Večeře Páně a kalicha hněvu? Odpovědí je: Je to pořád tentýž kalich života a smrti. Platí totiž, že pokud z toho kalicha někdo pije ne(v)hodně, pije ke své smrti.<sup>9</sup> Tentýž kalich je tedy jedněm k požehnání a potvrzení nové smlouvy a jiným je tentýž kalich kalichem trestu! Kdo má v sobě protilátku Kristova odpuštění, ten může pít z kalicha k životu. Kdo nemá protilátku, je pro něj kalich Večeře Páně jedem.

Ještě jsem neviděl nikoho, koho by od Večeře Páně nesli na marách a ani jej nechci vidět, ale viděl jsem lidi, kteří si z Večeře Páně nic nedělali a zcela se jim ztratil pojem o právu a spravedlnosti, neviděli hřích a nepoznali svoji vinu. A tedy ani odpuštění. Pobožní byli až *do alelujá*, ale nevěděli o Bohu nic. A to je strašné!

Nedivím se, že se pak lidé straní Večeře Páně. Někdy dlouhé roky nechtějí ke chlebu a k vínu. Radši se vyhnou, ale to není žádné řešení! I pohani budou pít! Každý si musí

<sup>6</sup> Viz: "A veliký Babylon byl připomenut před Bohem, a *Bůh* mu dal číši vína svého planoucího hněvu..." (Zjevení Janovo 16:19. Viz také 18:4-8 a všichni kdo v Babylóně obchodovali: Zjevení Janovo 14:9nn)

<sup>7</sup> Viz: "Probuď se, probuď, povstaň *dcero* Jeruzaléma, která jsi vypila z Hospodinovy ruky kalich jeho zloby, do dna jsi vypila kalich závratí...Proto nyní slyš toto, zkroušená a opilá, ale ne vínem! Toto praví tvůj Panovník Hospodin, tvůj Bůh, *který* vede při svého lidu: Hle, беру z tvé ruky kalich závratí, kalich své zloby; už ho nebudeš více pít. Vložím ho do ruky těm, kdo tě skličovali, kteří říkali tvé duši: Sehni se, ať přejdeme. A pokládala jsi svá záda jako zemi, jako ulici pro *ty*, kdo procházeli." (Izajášovo proroctví 51:17, 21 a 22n)

<sup>8</sup> Viz: Dopis Římanům 6:1-11

<sup>9</sup> Viz: 1. dopis Korintským 11:27-29

přihnout a jen někdo bude mít protilátku! Je lepší hledat odpuštění, je dobré hledat pokoj, je dobré vyznávat - abychom mohli pít požehnání. Zajímavé je, že i Jeremjášovi odmítali, nechtěli pít:

<sup>28</sup> Stane se, že odmítnou přijmout kalich z tvé ruky, aby pili. Řekni jim: Toto praví Hospodin zástupů: Musíte pít. <sup>29</sup> Neboť hle, s městem, které se nazývá mým jménem, již začínám nakládat zle a vy *byste* zůstali zcela bez trestu? Nezůstanete bez trestu, protože povolávám meč na všechny obyvatele země, je výrok Hospodina zástupů. <sup>30</sup> Ty však jim prorokuj všechna tato slova a řekni jim: Hospodin zařve z výšiny, ze svého svatého příbytku vydá svůj hlas, hlasitě zařve nad svou pastvinou, rozkřičí se jako ti, kdo lisují *hrozny*, na všechny obyvatele země. <sup>31</sup> Hukot proniká až do končin země, protože Hospodin vede spor s národy, soudí každé tělo a ničemy vydá meči, je Hospodinův výrok. <sup>32</sup> Toto praví Hospodin zástupů: Hle, od národa k národu vychází zlo, dává se do pohybu velký víchř z nejbzdálenějších částí země. <sup>33</sup> V onen den budou Hospodinem pobití *ležet* od *jednoho* konce země až na druhý. Nebudou oplakáváni, nebudou sebráni ani pohřbeni, budou jako hnůj na povrchu země. <sup>34</sup> Naříkejte, pastýři, a křičte! Válejte se v *prachu* vznešení *předáci* stáda, protože se naplnily dny pro vaši porážku a rozptýlení, padnete jako vzácná nádoba. <sup>35</sup> Zmizí útočiště pro pastýře i únik pro vznešené *předáky* stáda. <sup>36</sup> Slyš! Volání pastýřů a nářek vznešených *předáků* stáda, protože Hospodin ničí jejich pastvu <sup>37</sup> a pokojné pastviny jsou zpustošené kvůli Hospodinovu planoucímu hněvu. (Jeremjášovo proroctví 25:28-37)

Jako zloděj v noci, jako mladý lev, jako mladý kocour tiše našlapuje a blíží se, aby udělal na Zemi pořádek. Aby přišel a soudil.<sup>10</sup> A každý z nás *si to vypije!*

<sup>38</sup> Opouští svou skrýši jako mladý lev, jejich země se stala *předmětem* hrůzy kvůli krutému meči a kvůli jeho planoucímu hněvu. (Jeremjášovo proroctví 25:38)

Ale já nechci nikoho strašit! Já chci naopak povzbudit, že je k mání protilátka pro každého, kdo chce. Tak honem! Adresu, kde ji sehnat, vám rád poradím! A půjdu s každým, kdo bude potřebovat doprovod.

<sup>10</sup> Viz: Matoušovo evangelium 24:42-44